قايرات ـ جىگەردى تاسقىنداتىپ، ورايدى مەقتاپ يگەرىپ، داموغا ۇمتىلامىز

(باسى 1 ـ بەتتە)

"تۇتاس رايوننىڭ حالقتىق شارۇا-شىلقتى جوعارى ساپالى دامىتۇ جينالىس-نان ئەبز اۋتونومىيالى رايوننىڭ حالقتىق كاسىپورىندارىدى قولداۋ سەرپىنىنىڭ ايرىقشا كۇشتى ەكەندىگىن شىنايى سەزد-نىپ، داموغا سەنىمىز بەن بەكىمىزدى اناعۇرلىم بەكەمدەدىك". شينجياڭ انار رۇحى مادەنيەت مەدىيا شەكتى سەرىكتەس-تىگىنىڭ باس ديرەكتورى حانيزات توحتى بىلاي دەدى: سەرىكتەستىگىمىز تۇتاس شينجياڭ كولەمىندە، اسىرەسە، شەت ـ شالعاي وڭىرلەردە قىسقا بەينە ەكران + ەلەكترونداى ساۋدا ئتاسلى ارقىلى حيكايا ايتا الاتىن، ەلەكترونداى ساۋدا ىستەي الاتىن اناعۇرلىم كوپ ينتەرنەت مايتالما-نىن باۋلىدى.

حانيزات توحتى مىنالاردى ئېيتتى: كاسىپورىن ارمانىن مەملەكەت جانە ۇلت ىستەرىمەن توعىستىرىپ، وڭ ەنەرگيا-نى اسقاقتاتاتىن جانە كورىكتى شينجياڭدى ۇگىتتەيتىن اناعۇرلىم كوپ تاڭداۋلى تۇتىنۋ-دىلاردى جاراتىپ، شينجياڭنىڭ باۋرامدد-لىعىن دۇنيە ئجۇزىنىڭ تۇكپىر ـ تۇكپىرىنە دەيىن تاراتامىز.

ئورىس اشا جاڭالىق اشپ، جوعارى ساپالى داموغا قۇات ۇستەيمىز

حالقتىق شارۇاشىلىقتى جوعارى سا-پالى دامىتۇ ەلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۇدىڭ كۇشتى قۇات ۇستەۋىنەن ايرىلا المايدى. حالقتىق كاسىپورىنشىلار مىنا-لاردى ئېلدىردى: كاسىپورىندارىدىڭ سا-پانى ئوسىرىپ، ونىمدىلىكتى جوعارىلاتۋىنا ەلىم ـ تەحنيكا ارقىلى قۇات ۇستەپ، كاسىپ سالاسىنىڭ داموغا جاڭالىق اشۇ ارقىلى جەتەكشىلىك ەتەمىز.

وسى جىلدارى جينفىڭ ەلىم ـ تەحنيكا شەكتى جارنا سەرىكتەستىگى قابە-لەتتىلەر باستاماشى بولۇ نسانى، اۋتونومىيا-لى رايوننىڭ كەلەلى ارناۋلى نسانى سياق-تىلارعا بەلسەنە قاتىناسىپ، ەل ئشى ـ سىرتىندا 6700دەن استام پاتەنتكە ئوتىنىش بەرىپ، 435 ئتۇرلى ەل ئشى ولشەمىن جاساۋعا جانە وزگەرتۇگە ات سالىستى.

"شينجياڭدا تامىر تارتىپ، جاڭا ەنەرگيا كاسىپ سالاسىنا، شينجياڭ ەكو-نوميكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ جوعارى ساپالى داموغىنا ۇلەس قوسامىز". جينفىڭ ەلىم ـ تەحنيكا شەكتى جارنا سەرىكتەستىگىنىڭ باس جوراسى ساۋ جىگاڭ مىنالاردى ئېلدىردى: سەرىكتەستىگىمىز "شينجياڭدا • قايتا جولعا شعۇدى" جەتەكشى ەتىپ، جەكە ـ جەكە قۇمىل، چارقىلىق سياقتى جەرلەردەن وزىق دەڭگەيدەگى، سيفر-لاندىرىلعان، زەردەلىلەندىرىلگەن جەل ەلەكتر جابدىقتارىن جاساۋ كاسىپ سالاسى بازاسىن جاڭادان قۇرىپ، كەڭەيتىپ قۇرىپ، 5 ۇلكەن بازانى سۇيە-نىش ەتىپ، جەل ەلەكتر جابدىقتارىن جا-ساۋدى وزەك ەتكەن، جەل ەلەكتر ئورىسىن اشۇ، قۇرۇ، جۇمىس جۇرگىزۇ، قورعاۋ قىزمەت وتەۋىن قامتىعان جەل ەلەكترد-نىڭ تۇتاس ومىرشەڭدىك ايىنالمى جۇمە-سىن ورىستەتتى. بولاشاقتا جينفىڭ ەلىم ـ تەحنيكاسى تاعى "مەملەكەتتىك جەل ەلەكتر تاراتۋ تەحنيكاسىندا جاڭالىق اشۇ ورتالىعىن" قۇرۇدى جەدەل ىلگەرىلە-تىپ، كومىر قىشقىل گازسىز باقشا رايو-نى، كومىر قىشقىل گازسىز قالا، قالاشىق قۇرىلىسىن ورنىقتى قادامەمەن ىلگەرىلەتىپ، شينجياڭنىڭ كومىر قىشقىل گازىنىڭ شعارىلۇىن ەڭ جو-عارى مانگە جەتكىزۇ، كومىر قىشقىل گازىن بەيتاراپتاندىرۇ نسانىاسىن جۇزەگە اسىرۇنا قىزمەت وتەيدى.

10 جىلدان بەرگى ەلىم ـ تەحنيكا-لىق زەرتتەۋگە، جاڭالىق اشۇعا سۇيە-نىپ، شينجياڭ شيڭداشاڭ بەتون، تاۋار-لىق بەتون شەكتى سەرىكتەستىگى مەملە-كەتتىك جوعارى، جاڭا تەحنيكا كاسىپو-رىندارى قاتارىنا، اۋتونومىيالى رايوندىعى "ارنايىلانعان، كەمەلدەنگەن، ەرەكشە، جاڭا" كاسىپورىندار قاتارىنا كوتەرىلدى.

"تۇتاس رايوننىڭ حالقتىق شارۇاشىلىقتى جوعارى ساپالى دامىتۇ جينالىسىنىڭ اشىلۇى بىزگە جاڭالىق اشۇ قوزعاۋشى كۇشىن ۇستەدى". سەرىكتەستىكتىڭ ۇنەمىلىك دستەرگە جاۋاپتى ورىنباسار باس ديرەك-تورى لىۋ ياجيڭ بىلاي دەدى: بۇدان كەيىن جاسىل داموغ ۇستانىمىن ۇستانىپ، ۇزدىكسىز ئورىس اشا جاڭالىق اشىپ، شينجياڭ داشۇەسى سياقتى جوعارى مەك-تەپتەرمەن جانە علمي زەرتتەۋ اكادەميا-لارىمەن، ورندارىمەن ئوندىرىس، ۇيرەنۇ، زەرتتەۋ سەلبەستىگىن تەرەڭدەتىپ، سە-رىكتەستىكتىڭ جوعارى ساپالى داموغىن جەدەل ىلگەرىلەتەمىز.

ورايدى مەقتاپ يگەرىپ، زورايتۇدى، كۇشەيتۇدى جەدەلدەتەمىز

قازىر شينجياڭنىڭ ساياسات، بايلىق، وڭىرلىك ورىن سياقتى باسىمدىق-تارى كۇن سايىن كورىنەكتىلەنىپ، ەكو-نوميكانىڭ، قوعامنىڭ داموغى ئۇرتىس جاقسارۋعا بەت الىپ، حالقتىق كاسىپو-رىندارىدىڭ داموغىنا، زورايۇىنا كەڭ ئورىس ازىرلەندى. جۇىقتا مەملەكەتتىك كەڭەس باسىپ تاراتقان «جۇڭگو (شينجياڭ) ەركىن ساۋدا سىناق رايوننىڭ جالپى تۇلعالىق جوباسى» شينجياڭنىڭ ەركىن ساۋدا سىناق رايوننا اناعۇرلىم زور رەفورما دەربەستىك ۇقىعىن ۇستە-دى، اۋتونومىيالى رايون ئبىر توپ جا-ڭالىق اشۇ ساياسات ـ شارالارىن جەدەل-دەتە اقىلداسىپ، ئتۇزىپ، حالقتىق كا-سىپورىندارىدىڭ داموغىنا اناعۇرلىم جاقسى شارۇاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ازىرلەپ، اناعۇرلىم كوپ وراي، شارت ـ جاعداي جاراتادى. بۇرىن بولماعان داموغ ورايىنا ئدوپ كەلگەندە حالقتىق كا-سىپورىنشىلار ئبىر اۋىزدان ورايدى مەقتى يگەرىپ، داموغدى جەدەلدەتىپ، كاسىپو-رىندى زورايتاتىندىقتارىن، كۇشەيتەتىن-دىكتەرىن ئېلدىردى.

"شينجياڭ ەركىن ساۋدا سىناق را-يوننىڭ ماڭدايشالىق ىلۋەمەن كاسىپورىنمىز ىلۋدە ئبىر كەزدەسەتىن ورايدى قارسى الدى". جۇڭگو حالقارالىق ساۋدا قوعامى ىلە ساۋدا قوعامىنىڭ ورىنباسار باستىعى، قورعاس جين ـ ي حالقارالىق ساۋدا (توبى) شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ القا باستىعى يۇي چىڭجۇڭ وسىلاي دەدى.

قازىر سەرىكتەستىكتىڭ ورتا ازيادا-عى 5 ەلدىڭ بارىندە وزدەرىنىڭ ساتۋ تۇراپ ئتۇينى جانە ورنالاسىمى بار، بىيل قازاقستاننىڭ الماتى قالاسىندا شەتەل قامباسىن قارجى قوسىپ سالىپ، جۇڭگودان ەكسپورت ەتىلگەن ونىمدەر-دى شەتەل قامباسىندا جيناپ، ورتا ازيا ەلدەرىنە جانە رەسەيگە ئبولىپ جونەلتەدى. يۇي چىڭجۇڭ مىنالاردى ئېلدىردى: بۇدان كەيىن ئبىز ورايدى مەقتى يگەرىپ، توڭىرەكتەگى ەلدەرمەن ساۋدا بارىس ـ كەلىسىن، گۇمانيتارلىق اۋىس ـ كۇيىس سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، اناعۇرلىم كوپ جۇڭگو ونىمدەرىن سىرتقا ساتامىز.

قۇمىل قالالىق حۋاڭموجىجوۋ مال شارۇاشىلىق ەلىم ـ تەحنيكا شەكتى سە-رىكتەستىگىنىڭ القا باستىعى، قۇمىل قالالىق دانانحۋ حۋاڭمولاڭ تۇيە باعمىشىلىق كاسىپتىك سەلبەستىك كوۋپەراتيۇىنىڭ جورالار باستىعى ارسلان روزى بىلاي دەدى: بۇكىل رايوننىڭ حالقتىق شارۇا-شىلقتى جوعارى ساپالى دامىتۇ جينالىسىندا حالقتىق كاسىپورىندارىدىڭ داموغىنا انا-عۇرلىم ويداعىداي شارۇاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ازىرلەپ، اناعۇرلىم كوپ وراي، شارت ـ جاعداي جاراتۋ اتاپ كورسەتىلدى، بۇل ئبزدىڭ بولاشاق داموغىمىزعا ئۇمىت سىيلادى.

10 جىلدان بەرى "سەلبەستىك كوۋپەرتيۋى + سەرىكتەستىك" ۇلگىسىنە سۇيەنىپ، اتالعان سەرىكتەستىكتىڭ تۇيە باعمىشىلىعى جانە تۇيە ئسۇتىن مانەرلەۋى جەدەل داموغ ارناسىنا ئتۇستى، قازىر قۇمىل قالا رايوننىدا 2 ارناۋلى ساتۋ دۇكەنى جانە 20 نەشە جەردە تۇيە ئسۇتى تالقانىن ساتۋ ئتۇينى بار، تۇيە ئسۇتى تالقانى تاعى بەيجيڭ، شاڭحاي، گۋاڭجوۋ سياقتى جەرلەرگە دەيىن ساتە-لادى. ارسلان بىلاي دەدى: "ئبىز داموغ ورايىن مەقتى يگەرىپ، كاسىپورىندى زورايتىپ، كۇشەيتىپ، اناعۇرلىم كوپ بۇقارانى كىرىستەرىن ارتتىرىپ، بايۇعا باستايمىز".

(ئتلشى رىن حۋا، قاتىناسقان تىلشىلەر يۇي جياڭيان، شى شين، جاۋ يۋە)

(باسى 1 ـ بەتتە)

جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزامانداندىرۇدى ىلگەرىلەتۋدە ئبىر ئوڭىردىڭ، ئبىر ۇلتتىڭ دا قاتاردان قالۋىنا بولمايدى. الۋان ئتۇرلى امالمەن شينجياڭنىڭ ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ ورەسىن جو-عارىلاتىپ، ئار ۇلت بۇقاراسىنىڭ ئومىرد-نىڭ امانداعى مەن دەنساۋلىعىن قورعاپ، تيانشان پەرزەنتتەرىنىڭ جۇڭحۋا ۇلتى ۇلى شاڭىراعىندا ارمانعا قانات قاعۋ، ارماننا جەتۋ ۇقىعىنان يگە-لىكتەنۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ ـــ پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ يىعىنداعى اۋىر مىندەت، ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ شەبىنىڭ تا-لىقپاي تالپىنۋ نىساناسى. شينجياڭدىق شيپاگەر مايىنۇر نياز وسىلاردىڭ ىشىندە-گى تيپتىك ۋاكىل بولىپ تابىلادى.

مايىنۇر نياز "انالار سالاماتتىعىنىڭ قورعاۋشىسى بولۋ" سەنىمى، "تاڭداعان كاسىپتى ئومىر بويى جالعاستىرۋ" تابانديلمعى ارقىلى ۇزاق ۋاقىت جاتىر موينى را-گىنەن ساقتانۋعا، ونى ەمدەۋ مەن زەرت-تەۋگە كۇش سالىپ، شينجياڭنىڭ جاتىر موينى راگىن زەرتتەۋ سالاسىندا كوپتە-گەن اقتاڭدىقتى تولتىرىپ، شينجياڭنىڭ ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ ىستەرىنىڭ العا باسۋى ئۇشىن كورنەكتى ۇلەس قوستى. ونىڭ بويىندا شوعىرلى تۇردە ئومىردى قورعاۋ، اجالعا اراشاشى، جارالا-عا ەمدەت بولۋ سندى شيپاگەرلەر نزگە-لىگى ايگىلەندى، ەرلىكپەن بيىك شىڭعا شعۇ، جۇرەكتىلىكپەن الدا ئجۇرۇ سندى جاڭالىق اشۇ رۋحى ايگىلەندى، ئومىر بويى ۇيرەنگەندەرىن اۋىلىنا سيعا تارتۋ سندى وتانشىلدىق سۇيىسپەنشىلگى ايگىلەندى، تابانى تيگەن وسناۋ توپىراققا، جاناندىعى ئار ۇلت اپەكە ـ سىڭلىلەرىنە تەرەڭ باۋىرمالدىعى ايگىلەندى. مايىنۇر نياز دىك دستەرىنە دەن قويۋى، حالققا قىزۋ سۇيىسپەنشىلگى، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعاسىن بارىنشا شنايى مويىنداۋى ئار سالا، ئار كاسىپكە ۇلگى بولدى.

ئبىر تامشى سۋدان كۇننىڭ ساۋلە-سىن كورۋگە بولادى. مايىنۇر نياز دىك شيپاگەرلىك جولىنا قايىرىلا قاراساق، تا-لايلاعان علمي زەرتتەۋ نسانىن وردستە-تىپ، تالايلاعان كەرەمەت ناتيجەلەرىنە قول جەتكىزۋىنىڭ استارىندا شي جينپيڭ جولداستى ۇيقىتى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ حالقتى وزەك ەتكەن داموغ يدەياسىنىڭ كۇش سالا امالياتتا ايگىلەنۋى، شەكاراداعى ۇلتتار وڭىرلەرىنىڭ ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ دستەرىنە بارىنشا دەم بەرگەندىگى، ئار ۇلتتىڭ ۇزدىك دارىندىلارىنا دەگەن قامقورلىعى مەن ولاردى باۋلۋى، ئار ۇلت ايەلدەرىنىڭ ترشىلىك ۇقىعىن، سالاماتتىق ۇقىعىن شنايى قامتا-ماسز ەتۋى جاتىر. وسى جىلداردا ومىراۋ بەزى راگىن، جاتىر موينى راگىن اقىسز سارالاپ تەكسەرۋدەن ئوربۋ مۇشەلەردىڭ اقاۋسىزدىعى جوننىدە حاۋىپسىز، قولجەتىمدى قىزمەت وتەۋگە دەيىن، نەگىزگى ساتىنىڭ ەمدەۋ ـ دەنساۋلىق ساقتاۋ شارت ـ جاعدايىن كەمەلدەندىرۋدەن "ۇيىرمە قۇراۋ فورماسىمەن" شينجياڭعا ەمدەۋ جاعىندا كومەكتەسۋدىڭ ايا-سىن كەڭەيتىپ، تيانانقانۋىن ىلگەرىلەتۋگە دەيىن... شينجياڭ ايەلدەردىڭ سالاماتىلىق ۇقىعى ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتۋگە ايرىقشا ئمان بەرىپ، ايەلدەردىڭ سالا-ماتتىعىنا جاپپاي تيىمدىلىك جەتكىزۋ نە-ساندارىن كەڭىنەن اتقاردى، ئار ۇلت ايەل-دەرى اناعۇرلىم ساپالى دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق قىزمەت وتەۋىنەن يگىلىكتەندى، سالاماتتىق جاعدايى كورنەكتى جاقسارىپ، قوعامدىق وندىرىسكە، تۇرمىسقا ات سالىسۋ بەلسەندىلىگى، ىرىقتىلىعى ۇزدىكسىز ارتىپ، ئوز قۇنىن ايگىلەۋگە اناعۇرلىم قىزۋ ىنتا تانىتتى.

ترشىلىك ۇقىعنان، سالاماتتىق ۇقىعنان تارتىپ داموغ ۇقىعنا دەيىن شينجياڭ ايەلدەردىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن جان ـ جاقتى، تۇتاس تۇلعالى، جالپى عۇمىر بويىندا قامتاماسىز ەتتى، بۇل ساياسي، جەكە باسى مەن ادامگەرشىلىك، مادەنيەت، وقۋ ـ اعارتۋ، ەڭبەك جانە قو-عامدىق قامتاماسىزداندىرۋ، مال ـ مۇلىك، ۇيلەنۋ، وتباسى سندى ئار جاقتى قامتىدى، ناعىز جان اشىر، شنايى بولدى. شينجياڭ ئس جۇزىندىكتى نەگىز ەتۋگە تاباندى بولىپ، ساياسات، زاڭ ەرەجە، ئتۇزىم قۇرىلىسى، الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ، قوعامنىڭ ات سالىسۋى، ۇقىق ـ مۇددەنى قورعاۋ سندى جاقتاردا كۇش سالۋعا نازاردى شوعىرلاندىرىپ، ايەلدەر-دىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىنىڭ اناعۇرلىم قامتا-ماسز ەتىلۋىن جەبەپ، ايەلدەر دستەرد-نىڭ جاپپاي داموغىن ىلگەرىلەتتى. تيانشان الابىنا كوز جىبەرسەك، مايىنۇر نياز سە-كىلدى شينجياڭنىڭ ايەلدەر دستەرىنىڭ داموغىنا بار قاجىر ـ قايراتتارىن سالىپ، قالتقىسىز ۇلەس قوساتىن كۇرەسكەرلەر-دىڭ ارقاسىندا، ئبىر ـ بىرلەگەن كوركەم "ولار" پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ نۇر ـ شۇعىلاسىنا بولەنىپ، ئار سالا، ئار كاسىپتە جەلەكتىلەردىڭ كەلبەتىن ايگىلەۋدە.

تاياۋ جىلداردان بەرى امەريكاداعى، باتىستاعى جۇڭگوعا قارسى كۇشتەر شينجياڭنىڭ ايەلدەر دستەرىندە قول جەتكەن تاريحي سىپاتتى تابىستاردى كورمەسكە سالىپ، "شينجياڭ از ۇلت ايەلدەرىنىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىنە قول سۇقتى" دەپ داتتاپ، وسى ارقىلى جۇڭگونىڭ وبرازىنا كۇيە جاعىپ، شينجياڭنىڭ گۇلدەنىپ ـ كوركەيۋىن، ورنىقتىلعن بۇلدىرمەكشى بولدى. شىندىق بۇلتارتپايدى. شينجياڭ ايەلدە-رىنىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىنىڭ تولىق قام-تاماسىز ەتىلۋى، ئار ۇلت اپەكە ـ سىڭلى-لەردىڭ گۇلدەي قۇلپىرعان جۇزدەرى امەريكاداعى، باتىستاعى جۇڭگوعا قارسى كۇشتەردىڭ جالاسىنا، وسەك ـ ايىڭنا بەرىلگەن ەڭ پارمەندى تويتارىس.

شينجياڭدىق شيپاگەر مايىنۇر نيازدىڭ ئار ۇلت اپەكە ـ سىڭلىلەردىڭ سالاماتتىعىن كۇش سالا قورعاۋى جۇڭ-گونىڭ ادامدىق ۇقىق دستەرىنىڭ داموز-نىڭ، العا باسۋىنىڭ نقشام كورىنىسى. جەتپىس جاسقا كەلگەن مايىنۇر نياز بايا-سىندداي ايەلدەردىڭ سالاماتتىعىن قورعاۋ-دىڭ الدىڭعى شەبىنەن تاپجىلماۋدى تاڭ-دادى، شينجياڭنىڭ ايەلدەردىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتۋ قادامى ئبىر ئسات تە توقتامايدى، ئار ۇلت ايەلدەرد-نىڭ تابىس سەزىمى، باقىت سەزىمى، حاۋىپ-سىزدىك سەزىمى ۇزدىكسىز كۇشەيىپ، سول ارقىلى جۇڭگونىڭ، ئتىپتى، دۇنيە ئجۇزىنىڭ ادامدىق ۇقىق دستەرىنىڭ داموزنا، العا باسۋىنا شينجياڭ تۇسىنگەن بەرىپ، شينجياڭ ۇلەسىن قوسادى.

(باسى 3 ـ بەتتە)

ماينۇردىڭ كەيدە "مەيىرىمسىزدىگى" دە بار. قول استىنداعىلار وعان بارىپ كوز جاسىن كولدەتىپ: قىزمەت قاربالاستىعى-نان ۇيگە قارايلاسا المادىم، جولداسىم اجىراسامىن دەدى، ـ دەپ ارىز ايتادى. ول: "ايەل شيپاگەردى كەلىنشەك ەتىپ العان ەكەن، وسىلاردىڭ بارىنە شىداۋ كەرەك. قايتىپ بارعان سوڭ جاقسىلاپ ايت، ەگەر تاعى دا اجىراسامىن دەسە، بۇنداي كۇيەۋدىڭ قاجەتى دە جوق"، ـ دەيدى سۇستانا.

كەيدە ماينۇر "توڭموين" بوپ كەتەدى. لۇ جيڭ شىحزى داشۇەسىندە اسپىرانت وقىپ جۇرگەندە، شەرىكتىك باعالاۋدا ول ئار كۇنى 2 ساعات اۋتوبۇز-بەن ۇرىمجىدەن شىحزىعا بارىپ، شا-كىرتىنە ئجون سىلتەيدى. لۇ جيڭ كەلمەي ـ اق قويىڭز دەسە، ول اشۇ شا-قىرىپ: "باسقالاردىڭ ئبارىنىڭ جەتەكشى مۇعالىمى بار، مەن كەلمەسەم، سەن شە-شەسى جوق بالاداي بولمايسىڭ با، كەل-مەسەم بولمايدى"، ـ دەيدى.

شەشۋشى ساتتە، ول ۇنەمى ئۇنسىز قولداۋ كورسەتتى، ۇلكەن سىلىقتاردىڭ باعالاۋىنا قاتىناسقاندا، ول وقۋشىلارىنىڭ اتى ـ ئجونىن ەڭ الدىنا تىزەدى. قازىر-گە دەيىن 56 اسپىرانت، دوكتور تاربيە-لەپ شقتى.

2020 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 17 ـ كۇنى دۇنيە جۇزىلىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ۇيىمى «جاتىر موينى راگىن جەدەل جويۋدىڭ الەمدىك ستراتەگياسىن» جاريالادى، بۇل جۇڭگونى قامتىعان 194 مەملەكەت-تىڭ تۇڭعىش رەت وسى راكتى جويۋ جونىندە بەرگەن ورتاق ۋادەسى دەدى.

ماينۇر: "بۇل نسانا جۇزەگە اسىر-ىلعان كۇنى، مەن، ئسوز جوق، جۇمىس-سىز قالعانىما قۋانامىن"، ـ دەدى.

(4)

سۇيىسپەنشىلىك ۇلى رۋحتى ئتىپتى دە ۇلى ەتە تۇسەدى.

ـــ ماينۇر نيازدىڭ 6 ـ رەتكى جۇڭگو شيپاگەرلەر مەرەكەسىندە سەرت بەرۋ سالتىنداعى سوزىنەن

"ئتۇرلى كورسەتكىشتەردىڭ ئبارى جاقسى، الاڭسىز بولىڭز، كوڭىلدى ئجۇ-رىڭز، بىرنەشە كۇننەن كەيىن ۇلىڭز كەلىپ ئسزدى شيپاحانادان الىپ كەتە-دى"... ئيىلىپ تۇرىپ، ئجۇزىن اپايدىڭ جۇزىنە اقىرىن تيگىزىپ، كورپەسىن قىمتاپ، سەسترا ەتىنە تەمپەراتۋراسىن ۋاعىندا ولشەۋدى تاپسىردى...

ناۋقاستار بولمەسىن ارالاپ بولىپ، ماينۇر سەسترالار باستىعى كەرمان ياقۇپ-قا قولىن بۇلعادى.

"قولىڭ بوساعاندا 31 ـ توسەكتەگى تويحان اپايعا قالىڭداۋ اياق كيىم ساتىپ اكەلىپ بەر، ۇيىنە قايتقاندا تابانىنان سۇىق ئوتىپ قالماسىن"، ـ دەپ كەرماد-نىڭ قولىنا اقشا ۇستاتتى.

10 نەشە جىل ئوتتى، سول كەزدە-گى وسى ئستى ەسكە العان سايىن كەر-ماننىڭ جۇرەگى ئبىر جىلىپ قالادى.

"كەيدە ەمدەيدى، ۇنەمى كومەك-تەسەدى، ئاردايىم كوڭىلدى جۇباتادى"، بالكىم، شيپاگەرلەر وسنداي بولۋى ئتيىس.

2010 ـ جىلى قىستىڭ ئبىر كۇننىدە ئبىر جۇپ قارت جۇباي ئنومىر الماستان ەسكتى اشپ كىرەدى. ولار كەريا اۋدا-نىنان كەلىپتى، ايەلى سارالاپ تەكسەرۋ-دە جاتىر موينى راگىنە شالدىققانى انقتال-عان ەكەن.

ئدىر ـ ئدىر قاققان كاريا سومكە-سىنەن ئبىر ۇىس ەسكىرگەن ۇساق اقشا-نى الىپ شعىپ، ماينۇردان جۇبايىن قۇتۋ-قارۋدى وتىنەدى. كوزى جاساۋراعان ول دەرەۋ ناۋقاستى كىرۋگە شاقىرادى.

اۋىل ـ قىستاقتاعىلار اۋرۋ كورسەتۋ-سە، شيپاحاناعا جاتسا، نەگىزىنەن، جاڭا-شا اۋىل ـ قىستاق سەلبەسىپ ەمدەلۋىنە سۇيەنەدى. تەكسەرىپ كورسە اتى ـ ئجونى قاتە تىركەۋگە الىنعان، جاڭاشا اۋىل ـ قىستاق سەلبەسىپ ەمدەلۋىن ىستەتۋگە كەلمەيدى ەكەن.

"ناۋقاستاردىڭ الىستان كەلۋى وڭاي ەمەس، كومەكتەسۋگە كەلە مە"! ماينۇر سول كەزدەگى اۋتونومىيالى رايوندىق دەنساۋلىق ساقتاۋ مەڭگەرمەسىنە بارىپ، جاڭاشا اۋىل ـ قىستاق سەلبەسىپ ەمدەلۋ كەڭسەسىنىڭ ەسىگىن قاعادى.

"نەتكەن اسەرلى، ۇلكەن مامان با-سىڭزبەن بەيتانىس ناۋقاس ئۇشىن وسىنشاما باس قاتىرىپ اۋرەلەنىپسىز"، ـ دەگەن قىزمەتكەر دەرەۋ ماقۇل بولا كەتەدى.

ئبىر كۇننەن كەيىن، راسىماتتارى تولىق ئبىتىپ، قاريانىڭ وتاسى ئساتتى بولدى.

"امالداپ كورىڭدەر، ولاردى قاي-تارىپ جىبەرگەنىمىز ئجون بولماس". توسەك ورىن جەتپەگەندە، ول ۇنەمى سەسترالار باستىعىنا توسەك ورىن "قوسقىزاتىن"، ئبراق ئبىر رەت تە تۇىس ـ تۇعاندارى ئۇشىن اۋىز اشپ كورمەدى. ول مۇشكىل حالدە قالعان ناۋقاستار ئۇشىن "ەرەجەگە قايشىلىق" جاسايتىن.

اۋرۋدى كوزىمەن كورىپ، ادامدى كوكەيىندە ويلادى.

"قارا شايعا نان شىلاپ جەگە-نىڭ نە"؟ سونىمەن ناۋقاستىڭ توسە-گىنىڭ باسىندىعى شكاپتىڭ ۇستىنە ئسۇت، جۇمىرتقا ئۇيىلدى؛

"ۇيگە قايتاتىن جول قاراجاتىڭ جەتپەي تۇر ما"؟ سونىمەن ناۋقاستىڭ سومكەسىنە اۋتوكولىك بەلەتى سالىندى؛

"ناۋقاستانىپ قالساق تا، ەرەكەنى جاقسى وتكىزەيىك". سونىمەن ناۋقاس-تىڭ قولىنا حۇڭباۋ ۇستاتىلدى.

...

تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىك ناۋقاستار-دى اپپاق اي نۇرىنا شومىلعاندداي سەزىم-گە بولەپ، ئتانى مەن جانى بىردەي ساۋعىپ شقتى.

ناۋقاستار عانا ەمەس، وزىمەن بىرگە ىستەگەن اق حالاتتى پەرىشتە-لەر دە "ساۋىقتى".

سەسترالار باستىعى شۇي پەيفىڭنىڭ جاڭادان قىزمەتكە قاتىناسقان كەزى، ئبىر ناۋقاسقا شۇىعل قان قۇيۋ قاجەت بولىپ، ماينۇر ونى قان قويماسىنا بارىپ قان اكەلۋگە قۋزايدى.

ىركەس ـ تىركەس بىرنەشە كەستە-نى تولتىرىپ، قان قويماسىندداعى قىزمەتكەرلەردىڭ قان دايىندالۋىن توسادى... تۇڭعىش رەت قان الۋ جۇمىس ئتارتىبىن باستان كەشىرگەن ول قاباعات اسقتى! نەشە رەت قۇزاپ ەدى، قارسى جاق كەيىپ، قاتتى سويلەپ جىبەردى.

جىلارمانعا جەتىپ، جۇگىرە باسىپ قاندى وتا بولمەسىنە جەتكىزدى. وتا اياقتاعاننان كەيىن، ماينۇر ونىڭ باسىن سىپاپ تۇرىپ بىلاي دەدى: "جابىرلەندىڭ بە؟ ئبراق ويلاپ كورشى، ناۋقاس سەنىڭ ارقاڭدا قۇتقارىلدى، قاندداي جاقسى". سودان باستاپ ول ناۋقاستى ويلاسا بولدى، قاندداي ئجابىر ـ جاپا بولسا دا شدايتىن بولدى.

ۇجىم قىستاقتارعا بارىپ سارالاپ تەكسەرۋ جۇرگىزگەندە، كوپشىلىكتىڭ دەنساۋلىق جاعدايىنان الاڭداعان ماينۇر ۇنەمى ىستەتىلەتىن ئدارى ـ دارمەكتى تولقتاپ الىپ جۇرەدى.

ماينۇر قوعامدىق قارىم ـ قاتىناسقا كوپ ئمان بەرمەيدى، ئبراق مەرەكە ـ مەيرام سايىن پالاۋ باسىپ، ەت اسىپ، قىزمەتتەستەرىن ۇيىنە قوناققا شاقرادى.

بولمەدەگى ئبىر جاس شيپاگەردىڭ اتى ـ ئجونى ماينۇر ەركىن. مۇعالىممەن اتتاس بولعاندىقتان، كوپتەگەن ناۋقاس اتىن ەستىپ وعان كەلەتىن.

"مەن دە مۇعالىم سياقتى شۇعىلالى جان بولعىم كەلەدى"، ـ دەدى ول.

مەكەن ـ جايىمىز: ئۇرىمجى قالاسى حۇڭيۇان سولتۇستىك جولى 500 ـ ئنومىر، تاراتۋ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 8830000 پوچتا ئنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان